

روزنه

مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور اعلام کرد: تکمیل ۱۲.۵ کیلومتر از محور خرم آباد- پلدختر تا پایان سال جاری

معاون وزیر راه و شهرسازی و مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور در دیدار با نماینده مردم پلدختر در مجلس، از تکمیل ۱۲.۵ کیلومتر از محور خرم آباد-پلدختر تا پایان سال جاری خبر داد.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، هوشنگ بازوند در دیدار با سید حمیدرضا کاظمی نماینده مردم شهرستان پلدختر در مجلس شورای اسلامی، روند اجرایی قطعات مختلف این محور را مورد بررسی قرار داد و تصمیمات مشخصی برای رفع موانع و تسریع در بهره‌برداری اتخاذ کرد.

وی با اشاره به تصمیمات مربوط به قطعه اول پروژه اظهار داشت: مقرر است ۱۲.۵ کیلومتر از قطعه اول این محور حداکثر تا ۲۰ اسفند ماه به بهره‌برداری برسد. همچنین تداوم عملیات اجرایی پیمانکار، به‌ویژه با اولویت تکمیل این بخش، بدون وقفه ادامه خواهد یافت.

معاون وزیر راه و شهرسازی از قول مساعد نماینده شهرستان پلدختر در تأمین اعتبار مورد نیاز پروژه خبر داد و افزود: در راستای حمایت از پیمانکاران، پرداخت بخشی از مطالبات متناسب با اعتبارات ابلاغی سازمان بر نامه و بودجه در دستور کار قرار گرفت و پیگیری پرداخت باقیمانده تسهیلات ماده ۵۶ نیز با همکاری مسئولان استانی انجام خواهد شد. بازوند ادامه داد: عملیات اجرایی ۷ کیلومتر دیگر از این محور حدافاصل زهراکار تا تنگ تیر در قالب قرارداد به پیمانکار ابلاغ شده است و مقرر است روند اجرای پروژه در این محدوده تسریع شود.

مدیرعامل شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور درباره سایر تصمیمات فنی پروژه تصریح کرد: مشاور پروژه نیز متعهد شده است برآوردهای مربوط به بخش‌های باقیمانده، از جمله تونل گازرده، ادامه مسیر قطعه اول و باقی‌مانده قطعه دوم را تهیه و برای انجام مناقصه به کارفرما ارائه کنند. این مقام مسئول با اشاره به عملیات اجرایی قطعه چهارم محور خرم آباد-پلدختر، خاطر نشان کرد: علاوه بر اوراق مالی تخصیص یافته، مبلغ ۶۰۰ میلیارد ریال از محل تسهیلات ماده ۵۶ برای این قطعه در نظر گرفته شده است تا روند اجرا با شتاب بیشتری دنبال شود.

معاون وزیر راه و شهرسازی تأکید کرد: محور خرم‌آباد-پلدختر از طرح‌های مهم ارتباطی منطقه است و شرکت ساخت با همکاری نمایندگان مجلس و دستگاه‌های ذیربط، تکمیل هرچه سریع‌تر آن را با جدیت دنبال می‌کند.

افزایش ۳۶۵ درصدی ترانزیت ریلی بین‌المللی در راه‌آهن شمال شرق ۲

مدیرکل راه آهن شمال شرق ۲ گفت: در ۱۰ ماه گذشته، در بخش مسافری از طریق قطارهای بین‌شهری مسیر تهران-گرگان و بالعکس، در مجموع ۲۲۵ هزار مسافر جابه‌جا شده‌اند.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، حسن زبودار مدیرکل راه آهن شمال شرق ۲، گفت: در بخش حمل و نقل بار، میزان صادرات از طریق خطوط ریلی نسبت به سال گذشته ۱۵ درصد و میزان واردات ۷۸۰ درصد افزایش داشته است. همچنین در بخش ترانزیت، به‌ویژه قطارهای باری عبوری از چین و روسیه، افزایش ۳۶۵ درصدی ثبت شده، که در مجموع حمل‌ونقل بین‌المللی در این منطقه به ۳۸ درصد افزایش همراه بوده است.

بر اساس پیش‌بینی‌های انجام شده برای ایام عید نوروز، حدود ۱۴ هزار نفر مسافر از طریق قطار بین شهری و ۳۲ هزار نفر از طریق قطارهای حومه‌ای خدمت رسانی خواهند شد.

سرآمد گزارش می‌دهد؛

وعده ۳ساله برای پروژه ریلی تاریخی

تکمیل راه آهن رشت آستارا در پیچ واقع گرایی یا خوش بینی

آخرین قطعه ناتمام مسیر ریلی پیوسته ایران به قفقاز، روسیه و در نهایت اروپا به‌شمار می‌رود. این مسیر، اتصال شبکه ریلی داخلی ایران را از طریق جمهوری آذربایجان به روسیه برقرار می‌کند و شاخه غربی کریدور بین‌المللی شمال-جنوب را به‌طور کامل فعال می‌سازد؛ کریدوری که هدف آن کاهش هزینه و زمان حمل‌کالا میان جنوب آسیا، خلیج فارس، روسیه و اروپا است. در سال‌های اخیر و به‌ویژه پس از تشدید تحریم‌های غرب علیه روسیه، این پروژه از یک طرح صرفاً حمل‌ونقلی به یک پروژه ژئواکونومیک و راهبردی ارتقا یافته و به همین دلیل، مسکو نیز به‌طور جدی وارد تأمین مالی و اجرای آن شده است.

وعده تکمیل ۳ساله؛ واقع بینی یا خوش بینی؟

مقام‌های ایرانی و روسی در اظهارات رسمی خود از امکان تکمیل پروژه در بازه سه تا چهار ساله سخن گفته‌اند؛ وعده‌ای که در صورت تحقق، رکوردی کم‌سابقه برای یکی از پیچیده‌ترین پروژه‌های ریلی کشور خواهد بود. اما

بررسی تجربه پروژه‌های مشابه در ایران نشان می‌دهد که این زهان‌بندی، تنها در صورت فراهم بودن چند پیش‌شرط کلیدی قابل تحقق است. راه‌آهن رشت-آستارا از نظر فنی، پروژه‌ای ساده نیست؛ عبور از مناطق جنگلی، زمین‌های مرطوب، رودخانه‌ها و نیاز به ساخت پل‌ها و ابنیه متعدد، هزینه و زمان اجرا را به‌شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد. کارشناسان معتقدند اگر قرار است این پروژه واقعاً در بازه

زمین‌برداری را در نظر می‌گیرد. با این حال وعده سه‌ساله تکمیل تنها در صورتی قابل تحقق خواهد بود که چند شرط اجرایی و مالی به‌دقت رعایت شده و سطح هماهنگی میان ایران و روسیه حفظ شود. استمرار تعهد سیاسی و فنی، تأمین منابع و نظارت موثر بر ساخت‌وساز، کلید موفقیت این پروژه بلندپروازانه است.

راه‌آهن رشت - آستارا به طول تقریبی ۱۶۰ کیلومتر،

سه‌ساله به بهره‌برداری برسد، تحقق چند شرط اساسی اجتناب‌ناپذیر است. تکمیل سریع و بدون وقفه تملک اراضی در طول مسیر است؛ موضوعی که در پروژه‌های ریلی گذشته، یکی از اصلی‌ترین عوامل تأخیر بوده است. مساله دیگر موضوع تأمین مالی پایدار و بدون وقفه پروژه است. بخش عمده منابع مالی از طریق وام روسیه پیش‌بینی شده، اما سهم داخلی و نحوه تخصیص به‌موقع آن، تعیین‌کننده سرعت پیشرفت پروژه خواهد بود. در این میان به باور کارشناسان مدیریت اجرایی یکپارچه و حرفه‌ای میان طرف ایرانی و روسی نیز یکی از موضوعات چالش‌برانگیز است؛ به‌ویژه در زمینه انتخاب پیمانکاران، تأمین تجهیزات و هماهنگی فنی. همچنین پرهیز از تغییرات مکرر مدیریتی و تصمیمات مقطعی که تجربه نشان داده می‌تواند هر پروژه زیرساختی را از ریل زمان‌بندی خارج کند. از طرف دیگر وعده تکمیل ۳ساله این پروژه زیرساختی واقع‌بینانه به نظر می‌رسد، اما با چالش‌هایی همراه است. پروژه‌های مشابه در گذشته، مانند بخش قزوین-رشت، بیش از یک دهه طول کشیده‌اند. عوامل مثبت شامل تعهد مالی روسیه و پیشرفت سریع در خرید زمین (تاکنون ۷۷ کیلومتر ثبت شده) است. اما تأخیرهای احتمالی می‌تواند از مسائل فنی، تغییرات آب و هوایی در منطقه شمالی ایران، یا نوسانات ارزی ناشی از تحریم‌ها ناشی شود.

اهمیت راهبردی پروژه ریلی مشترک ایران و روسیه

پروژه راه‌آهن رشت-آستارا، به طول تقریبی ۱۶۲ کیلومتر، یکی از مهم‌ترین پروژه‌های زیرساختی مشترک بین ایران و روسیه است که بخشی از کریدور بین‌المللی حمل‌ونقل شمال-جنوب را تشکیل می‌دهد. این پروژه که از سال ۲۰۲۳ با امضای توافقنامه‌ای بین دو کشور آغاز شده، توسط شرکت‌های روسی اجرا می‌شود و هزینه کل آن حدود ۱۶ میلیارد یورو تخمین زده شده است. روسیه مسئولیت تأمین مالی عمده پروژه را از طریق وام دولتی بر عهده دارد و ایران نیز در تأمین زمین و هماهنگی‌های محلی مشارکت دارد. اهمیت راه‌آهن رشت-آستارا تنها به داخل کشور محدود نمی‌شود. این مسیر، عملاً گلوگاه تکمیل کریدور شمال-جنوب است؛ کریدوری که بنا بر برآوردها

می‌تواند زمان حمل‌کالا میان هند و روسیه را تا ۳۰ درصد کاهش داده و هزینه‌ها را به‌طور محسوسی پایین بیاورد. برای ایران، تکمیل این مسیر به‌معنای تثبیت جایگاه کشور به‌عنوان محور ترانزیتی اوراسیا است؛ جایگاهی که سال‌ها در اسناد بالادستی از آن سخن گفته شده، اما تحقق عملی آن همواره با تأخیر همراه بوده است. در شرایطی که مسیرهای سنتی تجارت جهانی با ریسک‌های ژئوپلیتیکی مواجه‌اند، کریدور شمال-جنوب می‌تواند به یک مسیر جایگزین قابل اتکا تبدیل شود؛ از منظر اقتصادی، بهره‌برداری از راه‌آهن رشت-آستارا چند پیامد مستقیم و غیرمستقیم به همراه دارد. افزایش حجم ترانزیت کالا، رشد درآمدهای ارزی ناشی از حق عبور، توسعه صنایع لجستیکی، انبارداری و حمل‌ونقل ترکیبی، از جمله آثار کوتاه‌مدت این پروژه است. در میان‌مدت نیز فعال شدن این مسیر می‌تواند به رونق اقتصادی استان‌های شمالی، افزایش جذابیت سرمایه‌گذاری در بخش حمل‌ونقل و کاهش هزینه‌های تجارت خارجی ایران منجر شود. با این حال، تحقق این منافع اقتصادی منوط به آن است که پروژه نه‌تنها ساخته شود، بلکه به‌درستی و با مدل بهره‌برداری کارآمد مدیریت شود. راه‌آهن رشت-آستارا امروز بیش از هر زمان دیگری در مرکز معادلات اقتصادی و ژئوپلیتیکی ایران قرار دارد. این پروژه می‌تواند ایران را به بازیگری فعال در زنجیره ترانزیت منطقه‌ای تبدیل کند، اما در عین حال، وعده تکمیل سه‌ساله آن آزمونی جدی برای نظام تصمیم‌گیری و اجرای پروژه‌های زیرساختی کشور است. آزمونی که نتیجه‌آن مشخص خواهد کرد آیا این خط آهن، سرانجام از فهرست پروژه‌های مزمن خارج می‌شود یا همچنان در ایستگاه وعده‌ها باقی می‌ماند.

کارشناسان معتقدند بهره‌برداری از این مسیر می‌تواند زمان حمل‌کالا از هند به روسیه را به‌طور قابل توجهی کاهش داده و هزینه‌های ترانزیت را تا ۳۰ درصد پایین بیاورد. با این حال و با مطرح شدن وعده تکمیل تملک اراضی تا پایان سال و آغاز عملیات اجرایی در آینده نزدیک، راه‌آهن رشت-آستارا در آستانه ورود به مرحله‌ای سرنوشت‌ساز قرار گرفته است؛ مرحله‌ای که تحقق آن می‌تواند این پروژه قدیمی را به یکی از مهم‌ترین دستاوردهای زیرساختی دولت چهاردهم تبدیل کند.

وی اظهار کرد: تلاش می‌کنیم اگر مسکنی تحویل مردم می‌شود در شان مردم باشد و حرمت سکونت باتوجه به تأمین خدمات پشتیبان رعایت شود.

صادق با اشاره به اقدامات انجام شده در حوزه راه‌سازی نیز گفت: جزئیات کامل مربوط به پروژه‌ها و برنامه‌های حوزه راه‌سازی و حمل و نقل در جریان سفر به استان فارس در اختیار مردم قرار می‌گیرد.